

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ : กรณีศึกษาบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด ผลการวิเคราะห์การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด รวมทั้งการเสนอแนวทางการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และนำเสนอข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาข้อมูลการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด ทั้ง 5 ด้าน สามารถสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6-1 แสดงปัญหาที่บริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด ประสบในการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์

ปัญหาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ของบริษัท สยามมันดาเลย์ จำกัด	แนวทางการแก้ปัญหา
ด้านที่ 1 การจัดหาวัตถุดิบ 1.1. การรับรู้ความต้องการ 1) เกิดจากความต้องการของลูกค้า เช่น ลูกค้าบางรายต้องการ ให้ใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ไม่สามารถจัดหาได้ในประเทศมาทำบรรจุภัณฑ์	1) ทำการเจรจากับลูกค้าให้ลูกค้าเปลี่ยนมาใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่สามารถจัดหาได้ในประเทศ หรือทางบริษัทตัวแทนจำหน่ายจะเป็นผู้จัดหาบรรจุภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการเดิมของลูกค้า นอกจากนั้นหากความต้องการเช่นนี้ของลูกค้าเกิดขึ้นซ้ำๆ บริษัทอาจจะต้องพิจารณาว่าหากจะทำการนำเข้าวัสดุบรรจุภัณฑ์ประเภทนั้นเข้ามาและสั่งผลิตจากผู้ขายวัตถุดิบ แทนการให้บริษัทตัวแทนจำหน่ายในต่างประเทศเป็นผู้จัดหาวัสดุบรรจุภัณฑ์เอง จะทำให้บริษัทมีกำไรมากขึ้นหรือไม่

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ของบริษัทสยามมันคาลย์ จำกัด	แนวทางการแก้ปัญหา
<p>2) เกิดจากความต้องการตามลักษณะสินค้า เนื่องจากสินค้าบางรายการต้องการบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบเป็นพิเศษ</p> <p>1.2. การเลือกผู้ขายวัตถุดิบ</p> <p>1) การคัดเลือกผู้ขายวัตถุดิบในช่วงที่เกิดการขาดแคลนกระดาษ</p> <p>1.3. การสั่งซื้อ</p> <p>1) ปัญหาการกำหนดปริมาณการสั่งซื้อและจุดสั่งซื้อ</p> <p>2) การบันทึกข้อมูลวัสดุบรรจุภัณฑ์ในปัจจุบัน ยังเป็นระบบการบันทึกด้วยมืออยู่ ทำให้เกิดข้อผิดพลาดจากการนำข้อมูลที่ผิดพลาดมาใช้งานได้ง่าย</p> <p>3) บริษัทจะได้รับคำสั่งซื้อสินค้าเร่งด่วน ทำให้ผู้ขายวัตถุดิบไม่สามารถผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ได้ทัน</p>	<p>2) ทางบริษัทควรพิจารณาพนักงานที่มีความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์เข้ามาช่วยงาน หรือทำการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ขายวัตถุดิบ เพื่อให้ผู้ขายวัตถุดิบเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัท</p> <p>1) นอกจากจะคำนึงถึงราคาของผู้ขายวัตถุดิบแต่ละรายเสนอมาแล้ว จะต้องคำนึงถึงความสามารถที่ผู้ขายวัตถุดิบจะสามารถผลิตและจัดส่งวัสดุบรรจุภัณฑ์ให้ทางบริษัทได้ทันเวลาด้วย และควรสร้างความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กับผู้ขายวัตถุดิบแทนความสัมพันธ์แบบคู่ค้าทางธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งสองฝ่ายจะสามารถเจรจาประนีประนอม และหาทางแก้ไข ปัญหาได้ง่ายขึ้น และบริษัทควรมีการจัดหาแหล่งวัตถุดิบสำรองไว้ด้วย</p> <p>1) นำวิธีการหาปริมาณการสั่งซื้ออย่างประหยัด (EOQ) และการกำหนดจุดสั่งซื้อ (Reorder Point) มาช่วย</p> <p>2) ควรมีการนำระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยจัดเก็บข้อมูลที่ทำเป็นทั้งในด้านการสั่งซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์เอง หรือในด้านอื่นๆ ซึ่งนอกจากจะสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วแล้ว ข้อมูลที่ได้รับจากระบบฐานข้อมูลจะเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น หากมีการเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ออกไปใช้งาน ระบบฐานข้อมูลจะทำการคำนวณปริมาณวัสดุบรรจุภัณฑ์คงเหลืออยู่ในคลังสินค้าได้ทันที</p> <p>3) หัวหน้าแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์สั่งทำกล่องแบบไม่มีสัญลักษณ์ของบริษัทและไม่ทำเครื่องหมาย ซึ่งจะใช้เวลาผลิต 2 วัน จากนั้นจะเป็นผู้พิมพ์สัญลักษณ์และข้อความข้างกล่องลงกระดาษ และช่วยกันตัดแปะข้างกล่อง นอกจากนั้นทางบริษัทจะต้องสร้างความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งกับลูกค้าและผู้ขายวัตถุดิบ เพราะหากพบปัญหาที่ลูกค้ามีคำสั่งซื้อเร่งด่วน ทางบริษัทอาจขอร้องลูกค้าขยายเวลาการจัดส่งสินค้าออกไป และขอให้ผู้ขายวัตถุดิบเร่งการผลิตในรายการที่ต้องใช้เร่งงานด่วนได้</p>

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ของบริษัทสยามมันคาเลย์ จำกัด	แนวทางการแก้ปัญหา
<p>1.4. การติดตามวัสดุบรรจุภัณฑ์</p> <p>1) ผู้ขายวัตถุดิบไม่สามารถผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่บริษัทสั่งซื้อได้ทันตามกำหนดเนื่องจากกระดาษขาดตลาด</p> <p>2) ผู้ขายวัตถุดิบรับงานจากลูกค้าหลายรายทำให้ผู้ขายวัตถุดิบไม่สามารถผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ให้บริษัทได้ทันตามกำหนด</p> <p>3) ผู้ขายวัตถุดิบผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม่ตรงตามที่ตกลงกันไว้ในใบสั่งซื้อ</p> <p>1.5 การรับวัสดุบรรจุภัณฑ์</p> <p>1) ผู้ขายวัตถุดิบจัดส่งวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม่ตรงตามใบสั่งซื้อ</p>	<p>1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบริษัทกับผู้ขายวัตถุดิบ จะทำให้บริษัทสามารถทราบสภาวะการขาดแคลนกระดาษของผู้ขายวัตถุดิบได้รวดเร็ว และหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันได้</p> <p>2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบริษัทกับผู้ขายวัตถุดิบ จะทำให้ผู้ขายวัตถุดิบเห็นความสำคัญที่จะผลิตและจัดส่งวัสดุบรรจุภัณฑ์ให้บริษัททันตามกำหนด แต่หากเหตุการณ์เช่นนี้ยังเกิดขึ้นอีก บริษัทจะต้องมีมาตรการในการให้ผู้ขายวัตถุดิบชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้น และนำไปประกอบการพิจารณาเมื่อจะต้องทำการคัดเลือกผู้ขายวัสดุสำหรับการสั่งซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ในครั้งต่อไป</p> <p>3) ตรวจสอบว่าความผิดพลาดเกิดจากทางพนักงานสั่งซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ออกไปสั่งซื้อไม่ครบถ้วนชัดเจน หรือทางผู้ขายวัตถุดิบทำการผลิตผิดพลาดเอง ซึ่งหากเป็นกรณีแรก หัวหน้าแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์จะต้องสอบถามและดูแลการออกไปสั่งซื้อของพนักงานสั่งซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์อย่างใกล้ชิด หากเป็นกรณีที่สอง ทางบริษัทควรจัดส่งต้นแบบสำหรับการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไปให้ทางผู้ขายวัตถุดิบ เพื่อเป็นต้นแบบและยืนยันรายละเอียดในการผลิตแก่ผู้ขายวัตถุดิบ หรือให้ผู้ขายวัตถุดิบจัดทำต้นแบบให้ทางหัวหน้าแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ทำการพิจารณาความถูกต้องก่อน</p> <p>1) ใช้แนวทางในการแก้ปัญหาเดียวกับปัญหาที่ผู้ขาย วัตถุดิบผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม่ตรงตามที่ตกลงกันไว้ในใบสั่งซื้อ ในขั้นตอนการติดตามวัสดุบรรจุภัณฑ์</p>
<p>ด้านที่ 2 การจัดเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์</p> <p>1) ขาดอุปกรณ์ในการจัดเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์ในที่สูง</p>	<p>1) จัดหาอุปกรณ์สำหรับการขนย้ายในที่สูง และพนักงานควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ทำการสำรวจว่ามีวัสดุบรรจุภัณฑ์รายการใดที่มีการใช้งานบ่อย หรือนำออกมาใช้งานในไม่ช้า เพื่อนำไปจัดเก็บไว้ในบริเวณชั้นต่ำๆ ที่สามารถขนย้ายได้ง่าย</p>

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ของบริษัทสยามมันคาเลย์ จำกัด	แนวทางการแก้ปัญหา
2) พื้นที่ในการเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์มีไม่เพียงพอ	2) นำวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ไม่มีการใช้งานเกินกว่า 6 เดือนออกจากคลังสินค้า และพิจารณาว่าจะสามารถจะนำวัสดุบรรจุภัณฑ์เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
ด้านที่ 3 การใช้งานวัสดุบรรจุภัณฑ์ 1) การบันทึกข้อมูลเบิกจ่ายยังใช้วิธีการบันทึกด้วยมือ ทำให้การนำข้อมูลมาใช้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย 2) ไม่มีการกำหนดจำนวนการเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ในแต่ละวัน ทำให้พนักงานควบคุมการเบิกจ่ายไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายได้ทั่วถึง และทำให้หัวหน้าทีมปฏิบัติการอาจจัดทำรายการเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ภายในหนึ่งวันไม่ครบ 3) พนักงานไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเบิกจ่ายที่ถูกต้อง	1) บริษัทควรมีการนำระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) ทางบริษัทควรจัดให้มีการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ วันละ 2 เวลา คือรอบเช้าและรอบบ่าย ซึ่งจะทำให้ทั้งพนักงานควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์และหัวหน้าทีมปฏิบัติการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) จัดอบรมพนักงานในแผนกบรรจุหีบห่อทุกคน ให้เข้าใจถึงขั้นตอนการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้องและปัญหาที่เกิดขึ้น หากไม่ปฏิบัติตาม และเมื่อมีการรับพนักงานเข้ามาใหม่ก็ควรจัดให้พนักงานในทีมให้ คำแนะนำถึงวิธีการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้องด้วย
ด้านที่ 4 การเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์คงคลัง 1) จำนวนวัสดุบรรจุภัณฑ์ในคลังสินค้าไม่ตรงกับจำนวนที่ฝ่ายบัญชีบันทึกไว้	1) การนำระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ จะทำให้สามารถคำนวณยอดคงเหลือในคลังสินค้าได้ทันทีหลังการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ และทางฝ่ายบัญชีก็สามารถเข้าไปตรวจสอบจำนวนวัสดุบรรจุภัณฑ์ปัจจุบันในคลังสินค้าได้ตลอดเวลา ซึ่งทั้งฝ่ายบัญชีและแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์จะเห็นข้อมูลชุดเดียวกัน จึงเป็นการลดปัญหาในเรื่องของการนำข้อมูลมาคำนวณผิดพลาด

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ของบริษัทสยามมันคาเลย์ จำกัด	แนวทางการแก้ปัญหา
2) วัสดุบรรจุภัณฑ์มีอายุการใช้งานน้อย หากเก็บไว้นาน จะมีบางส่วนอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้	2) ทางบริษัทจะต้องทยอยนำวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่คงค้างในคลังสินค้าเป็นเวลานานออกมาใช้งาน เช่น แทนที่จะสั่งวัสดุบรรจุภัณฑ์เข้ามาใหม่ ก็ทำการสำรวจดูว่าวัสดุบรรจุภัณฑ์รายการใดบางที่สามารถนำไปใช้ทดแทนได้ และหากจะต้องทำการสั่งซื้อควรมีการใช้แนวคิด Just In Time การหาปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัด และการกำหนดจุดสั่งซื้อใหม่เข้ามาช่วยได้ ซึ่งก็จะทำให้จำนวนวัสดุบรรจุภัณฑ์ในคลังสินค้าลดลง และเป็นการช่วยลดต้นทุนในการจัดเก็บรักษาวัสดุบรรจุภัณฑ์ได้ด้วย
ด้านที่ 5 การกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์ 1) ขาดเครื่องมือที่สามารถกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์ได้ในปริมาณมากและสามารถขนย้ายในที่สูงได้	1) จัดหาอุปกรณ์สำหรับการขนย้ายในที่สูง และจัดวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่มีการใช้งานบ่อย หรือนำออกมาใช้งานในไม่ช้า ไว้ในบริเวณที่สามารถขนย้ายได้ง่าย

อภิปรายผลการศึกษา

แนวคิดการจัดการวัสดุกล่าวไว้ว่า การจัดการวัสดุเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการไหลของวัสดุ ตั้งแต่การจัดหาจากภายนอกองค์กร การใช้งาน การเก็บรักษา และการกระจายสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในกระบวนการผลิตและหน้าที่อื่นภายในองค์กร 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดหาวัตถุดิบ แนวคิดการจัดการวัสดุได้กล่าวว่า การจัดหาวัตถุดิบเป็นงานสำคัญของฝ่ายจัดซื้อที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ การเลือกผู้ขายวัตถุดิบ การจัดซื้อ จนกระทั่งได้รับสินค้าตามที่ต้องการ การจัดหาวัตถุดิบจะมีรายละเอียดและเกี่ยวกับบุคคลหลายฝ่ายทั้งภายนอกและภายในองค์กร จึงต้องดำเนินการด้วยความเข้าใจ เพื่อให้ได้วัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ หรือบริการตามความต้องการของผู้ใช้ โดยกระบวนการจัดหาวัตถุดิบมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การรับรู้ความต้องการ เป็นการกำหนดคุณสมบัติ คุณภาพ ปริมาณ และระยะเวลาที่ต้องการสินค้าจากภายนอก

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกผู้ขายวัตถุดิบ เพื่อสรรหาผู้ขายวัตถุดิบที่มีความสามารถ และความเหมาะสมในการจัดหาวัตถุดิบให้กับองค์กร โดยพิจารณาปัจจัยสำคัญ เช่น คุณสมบัติ ปริมาณ ราคาของวัสดุ การบริการ ความซื่อสัตย์สุจริต และฐานะการเงินของผู้ขาย

ขั้นตอนที่ 3 การสั่งซื้อ คือ การกระทำหน้าที่จัดซื้อเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบตามที่กิจการต้องการใช้ โดยมีคุณสมบัติที่ถูกต้อง ในจำนวนที่ถูกต้อง ภายในจังหวะเวลาที่ถูกต้อง ในราคาที่ถูกต้อง จากผู้ขายที่ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามสินค้า เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดส่งสินค้าและบริการเป็นไปตามที่ต้องการหรือถ้ามีปัญหาและความล่าช้าขึ้น จะได้ทำการแก้ไขให้เกิดผลกระทบกับองค์กรน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 การรับสินค้า เป็นการตรวจรับสินค้าหรือบริการว่าเป็นไปตามที่สั่งซื้อหรือไม่ ถ้าสินค้าไม่เป็นไปตามที่กำหนดจะแก้ไขอย่างไร

จากผลการการศึกษาการจัดการวัสดุบรรจุกุณธ์ของบริษัทสยามมันดาเลย์ พบว่า การจัดหาวัตถุดิบ จะเป็นหน้าที่ของหัวหน้าแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุกุณธ์ที่จะต้องทำการรับรู้ความต้องการวัสดุบรรจุกุณธ์ จากความต้องการของลูกค้าและความต้องการตามลักษณะสินค้า สำหรับการคัดเลือกผู้ขายวัตถุดิบ ทางผู้จัดการคลังสินค้าและหัวหน้าแผนกจัดซื้อจะใช้ราคาและคุณภาพเป็นเกณฑ์สำคัญในการพิจารณาเลือกผู้ขายวัตถุดิบ และจะกระจายการสั่งซื้อไปยังผู้ขายวัตถุดิบทุกราย เพื่อไม่ให้ผู้ขายวัตถุดิบรายใดรายหนึ่งมีอำนาจต่อรองมากเกินไป ในส่วนการสั่งซื้อจะเป็น

หน้าที่ของหัวหน้าแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์และพนักงานจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ ซึ่งในปัจจุบัน การกำหนดปริมาณการสั่งซื้อและจุดสั่งซื้อจะให้ประสบการณ์เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจทำการสั่งซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ สำหรับการติดตามวัสดุบรรจุภัณฑ์จะเป็นหน้าที่ของหัวหน้าแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์และพนักงานจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องทำการติดตามวัสดุบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้ผู้ขายวัตถุดิบสามารถจัดส่งวัสดุบรรจุภัณฑ์ให้ทางบริษัทได้ตรงตามกำหนด โดยมีพนักงานรับสินค้าเป็นผู้ตรวจรับสินค้าให้ตรงกับใบสั่งซื้อทั้งปริมาณและคุณภาพของวัสดุบรรจุภัณฑ์

กล่าวโดยสรุปแล้ว ในด้านการจัดหาวัตถุดิบทางบริษัทได้มีการนำแนวคิดการจัดการวัสดุ ในส่วนของการจัดหาวัตถุดิบมาใช้ในขั้นตอนการรับรู้ความต้องการ การเลือกผู้ขายวัตถุดิบ การติดตามสินค้า และการรับสินค้า ส่วนในขั้นตอนการสั่งซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์นั้นอาศัยประสบการณ์ในการทำงานของหัวหน้าแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์และพนักงานสั่งซื้อเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยไม่ได้เป็นไปตามแนวคิดการหาปริมาณการสั่งซื้ออย่างประหยัด หรือการหาจุดสั่งซื้อใหม่ ซึ่งทำให้บริษัทต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เกินความจำเป็น

ด้านที่ 2 การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ แนวคิดการจัดการวัสดุได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการเก็บรักษาวัสดุคือ เพื่อลดความสูญเสียและเสื่อมสภาพของวัสดุ โดยจะต้องคำนึงถึงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรักษาวัสดุ วิธีการเก็บรักษาวัสดุ และการวางแผนเพื่อเก็บรักษาวัสดุด้วย สำหรับวิธีการเก็บรักษาวัสดุ ที่มีการปฏิบัติโดยทั่วไปกับวัสดุที่จะเสื่อมสภาพก็คือจ่ายวัสดุเก่าก่อน วัสดุใหม่ซึ่งในทางการบัญชีเรียกว่าวิธี “เข้าก่อน-ออกก่อน”

จากผลการศึกษา พบว่า การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ จะเป็นหน้าที่ของพนักงานควบคุมการเบิกจ่ายที่จะต้องนำวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่รับมาจัดเก็บไว้ตามพื้นที่ที่ได้ระบุไว้ โดยมีการนำหลักการ “เข้าก่อน-ออกก่อน” มาใช้ ซึ่งวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่รับเข้ามาใหม่จะถูกนำไปเก็บไว้ด้านหลัง เพื่อที่เมื่อมีการเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ออกไปใช้งาน พนักงานควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์จะได้จ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ด้านหน้า ซึ่งเป็นวัสดุ บรรจุภัณฑ์ที่รับเข้ามาก่อนออกไป สำหรับเครื่องมือที่ทางบริษัทใช้ในการจัดการเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์มีดังนี้ ชั้นเหล็ก ชั้นแบบมีล้อเลื่อน ตู้เหล็ก ชั้นเก็บเอกสาร ล้อเลื่อน บันได ถังดับเพลิง และซานซลา ในขณะที่บริษัทกำลังพิจารณาจัดซื้อรถขนสินค้าขนาดเล็ก ซึ่งหากมีการนำมาใช้งานจะทำให้การจัดการเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์ในที่สูงทำได้สะดวกขึ้น และบริษัทได้จัดผังคลังสินค้า ตามรูป 5-1 หน้า 34 เพื่อให้การขนย้ายวัสดุบรรจุภัณฑ์และสินค้าภายในคลังสินค้า ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว ในด้านการจัดการเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์ทางบริษัทได้มีการนำแนวคิดการจัดการวัสดุ ในส่วนของการจัดการเก็บวัสดุมาใช้ในการจัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรักษา

วัสดุบรรจุภัณฑ์ การกำหนดวิธีการเก็บรักษาวัสดุโดยใช้วิธี “เข้าก่อน-ออกก่อน” และการวางผังคลังสินค้าเพื่อทำการจัดเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์

ด้านที่ 3 การใช้งานวัสดุบรรจุภัณฑ์ แนวคิดการจัดการวัสดุได้กล่าวว่า การที่หน่วยปฏิบัติงานจะนำวัสดุออกไปใช้งาน จะต้องปฏิบัติตามวิธีการที่ถูกต้องของการเบิกจ่ายจากหน่วยจ่ายในเวลาเดียวกันหน่วยจ่ายก็ต้องกำหนดวิธีการจ่ายวัสดุที่ถูกต้องด้วย และเมื่อหมดความจำเป็นที่จะใช้วัสดุสมควรจัดให้มีการส่งคืนวัสดุนั้นไปที่หน่วยจ่าย เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนและการประหยัด และสิ่งที่หน่วยจ่ายจะต้องกำหนดขึ้นเพื่อให้การเบิกวัสดุเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์คือการกำหนดหน่วยเบิก การกำหนดวงรอบในการเบิกวัสดุให้ชัดเจน และการกำหนดอัตราการใช้วัสดุที่ถูกต้อง

จากผลการศึกษา พบว่า ในการใช้งานวัสดุบรรจุภัณฑ์ หัวหน้าทีมปฏิบัติการจะเป็นผู้เขียนใบเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ต้องใช้งานในแต่ละวัน โดยพิจารณาจากใบงานที่ได้รับจากหัวหน้าแผนกบรรจุหีบห่อ แล้วนำส่งให้พนักงานควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์เป็นผู้ทำการจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ให้ ซึ่งหากมีวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่เหลือจากการใช้งานก็ต้องนำส่งคืนแก่พนักงานควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ด้วย และเมื่อเลิกงานหัวหน้าทีมปฏิบัติการจะต้องสรุปจำนวนวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ทีมได้ทำการเบิกในวันนั้นทั้งหมดส่งให้พนักงานควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์เพื่อทำการตรวจนับยอดคงเหลือในคลังสินค้าในวันถัดไป และจัดส่งรายการวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่เบิกทั้งหมดในวันส่งให้ฝ่ายบัญชีต่อไป

กล่าวโดยสรุปแล้วการใช้งานวัสดุบรรจุภัณฑ์ของทางบริษัทในปัจจุบันนั้น มีความสอดคล้องกับการใช้งานตามแนวคิดการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ ในส่วนที่ทางบริษัทได้มีการกำหนดชัดเจนให้แผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์เป็นหน่วยงานจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ และให้แผนกบรรจุหีบห่อเป็นหน่วยเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ และให้สิทธิหัวหน้าทีมปฏิบัติการเป็นผู้ทำการเบิก โดยการกำหนดอัตราการเบิกสามารถคำนวณได้จากใบงานที่แต่ละทีมได้รับมอบหมาย แต่ในส่วนของการกำหนดวงรอบการเบิกนั้น ทางบริษัทไม่ได้นำแนวคิดนี้มาใช้ เนื่องจากในปัจจุบัน หัวหน้าทีมแต่ละทีมสามารถทำการเบิกได้ตลอดเวลาเมื่อได้รับใบงานจากหัวหน้าแผนกบรรจุหีบห่อ

ด้านที่ 4 การเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์คงคลัง แนวคิดการจัดการวัสดุกล่าวว่า วัสดุคงคลังหมายถึง วัสดุหรือสินค้าที่จัดเก็บไว้เพื่อรองรับความต้องการใช้งานในอนาคต ดังนั้นการระวังรักษาวัสดุคงคลัง มีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้วัสดุที่เก็บรักษาไว้มีความปลอดภัย มีจำนวนถูกต้องและสามารถนำออกจ่ายเพื่อใช้งานได้ทันที่ ซึ่งการระวังรักษาวัสดุคงคลังทำได้ 4 วิธีคือการสำรวจวัสดุคงคลัง การตรวจสอบสภาพวัสดุ การควบคุมแมลงและสัตว์ และการป้องกันอัคคีภัย

จากผลการศึกษา พบว่า เพื่อให้วัสดุบรรจุภัณฑ์ในคลังสินค้าของบริษัทสามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีจำนวนถูกต้อง และสามารถนำออกจ่ายเพื่อใช้งานได้ทันที่ ทางบริษัทจึง ได้มีการสำรวจวัสดุคงคลังพร้อมกับการตรวจสอบสภาพวัสดุทุกสัปดาห์ เพื่อตรวจสอบปริมาณ วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำมาใช้งานได้จริง ในส่วนของการควบคุมแมลงและสัตว์ เช่น ปลวก ทางบริษัทได้จ้างบริษัทกำจัดแมลงให้มาทำการฉีดยาอัดปลวกปีละ 1 ครั้ง ซึ่งเป็นวิธีที่ สามารถฆ่าและหยุดการแพร่พันธุ์ของปลวกได้ สำหรับการป้องกันอหิวาต์ ทางบริษัทได้จัดให้มี ถังดับเพลิงไว้ตามจุดต่าง ๆ ภายในคลังสินค้า และจัดอบรมประจำปีเรื่องการป้องกันอหิวาต์แก่ พนักงานทุกคน

กล่าวโดยสรุปแล้วการเก็บวัสดุบรรจุภัณฑ์คงคลังของบริษัทในปัจจุบันนั้น มีความ สอดคล้องกับการเก็บสินค้าคงคลังตามแนวคิดการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากบริษัทได้มีการ ระวังรักษาวัสดุคงคลังครบทั้ง 4 วิธีคือ การสำรวจวัสดุบรรจุภัณฑ์ การตรวจสอบสภาพวัสดุ บรรจุภัณฑ์ การควบคุมแมลงและสัตว์ และการป้องกันอหิวาต์

ด้านที่ 5 การกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์ แนวคิดการจัดการวัสดุกล่าวว่า การกระจายสินค้า เป็นการจัดการกระบวนการไหลของสินค้าจากองค์การไปสู่ลูกค้า การกระจายสินค้าที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพช่วยให้องค์การเข้าถึงตลาดและใช้ต้นทุนอย่างเหมาะสม

จากผลการศึกษา พบว่า ทางบริษัทมีการกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์ 2 แบบคือ การกระจาย วัสดุบรรจุภัณฑ์ภายในคลังสินค้า และการกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์ไปยังลูกค้า ซึ่งการกระจายวัสดุ บรรจุภัณฑ์ภายในคลังสินค้า จะเกี่ยวข้องกับการขนส่งวัสดุบรรจุภัณฑ์จากที่เก็บไปยังบริเวณที่ ทำการบรรจุหีบห่อสินค้า จากนั้นจะทำการขนส่งสินค้าที่ได้รับการบรรจุหีบห่อแล้วไปยังบริเวณ ชั้นเก็บสินค้าเพื่อรอการขนเข้าสู่สินค้าต่อไป ในขณะที่การกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์ไปยังลูกค้าจะ เริ่มต้นหลังจากการกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์ภายในคลังสินค้า จนกระทั่งสินค้าได้ทำการส่งถึงมือ ลูกค้า

กล่าวโดยสรุปแล้วการกระจายวัสดุบรรจุภัณฑ์คงคลังของบริษัทในปัจจุบันนั้น มีความ สอดคล้องกับการกระจายสินค้าคงคลังตามแนวคิดการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์แล้ว

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ :กรณีศึกษาบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

1. ปริมาณการสั่งซื้ออย่างประหยัดที่คำนวณได้ จะต้องมีการนำไปปรับตัวเลขก่อนนำไปใช้จริง เนื่องจากตัวเลขที่คำนวณได้ไม่ได้เป็นจำนวนเต็มทั้งหมด และวัสดุบรรจุภัณฑ์บางรายที่จะต้องทำการสั่งผลิตจากผู้ขายวัตถุดิบในแต่ละราย ก็จะมีปริมาณขั้นต่ำในการสั่งซื้อที่ต่างกัน ซึ่งจะต้องทำการปรับปริมาณการสั่งอย่างประหยัดที่คำนวณได้ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขการสั่งซื้อจริง นอกจากนี้การหาปริมาณการสั่งซื้ออย่างประหยัดที่ได้ทำการศึกษา นั้น เป็นตัวแบบการจัดการคลังสินค้าที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าความต้องการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์คงที่ ซึ่งในความเป็นจริงความต้องการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์จะไม่คงที่ ดังนั้นหากจะนำไปใช้จริงอาจต้องมีการคำนวณหาปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดอยู่เสมอๆ

2. การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์แก่พนักงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของพนักงานแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ ซึ่งหากจะมีการนำแนวคิดสำหรับการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์เข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ก็จะต้องมีการอบรมเพื่อให้พนักงานมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น สำหรับพนักงานแผนกบรรจุหีบห่อ ต้องชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้อง เช่น ถึงแม้จะพบว่าหัวหน้าทีมปฏิบัติการจะทำการเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์มาไม่พอ ขาดไป 2-3 ชิ้น ก็ต้องทำใบขอเบิกทุกครั้ง ไม่ใช่คิดว่าเป็นมูลค่าเล็กน้อย สามารถทำการหิบบไปใช้งานโดยไม่ต้องทำใบเบิกไปยังพนักงานควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์ อีกทั้งในขณะนี้ ทางบริษัทกำลังดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาใช้งานด้านการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัท ดังนั้นเมื่อจะนำมาใช้งานจริง จะต้องจัดฝึกอบรมพนักงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

3. การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์เป็นกระบวนการที่จะต้องเกี่ยวข้องกับองค์การภายนอก เช่น ลูกค้า และผู้ขายวัตถุดิบ ดังนั้นทางบริษัทจะต้องมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งกับลูกค้าและผู้ขายวัตถุดิบ แทนความสัมพันธ์แบบเดิมที่เป็นความสัมพันธ์แบบคู่ค้าทางธุรกิจ ซึ่งจะทำให้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งสองฝ่ายจะสามารถเจรจาประนีประนอม และหาทางแก้ไขปัญหาคิดได้ง่ายขึ้น เช่น หากพบปัญหาที่ลูกค้ามีคำสั่งซื้อเร่งด่วน ทางบริษัทอาจขอร้องให้ทางลูกค้าขยายเวลาการจัดส่งสินค้าออกไป และขอให้ทางผู้ขายวัตถุดิบเร่งการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์รายการที่ทางบริษัทมีความจำเป็นต้องใช้งานเร่งด่วนได้ นอกจากนี้ทางบริษัทควรมีการจัดหาแหล่งวัตถุดิบสำรองไว้ด้วย

4. ทางบริษัทควรมีการกำหนดจำนวนและเวลาในการเบิกจ่ายวัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่นใน หนึ่งวันทุกทีมปฏิบัติการจะต้องจัดทำใบเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ก่อนเวลา 9.00 น. ของทุกวัน สำหรับการเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์สำหรับการทำงานในภาคเช้า และก่อน 13.30 น สำหรับการทำงานใน ภาคบ่าย ซึ่งวิธีการนี้เป็นการจำกัดจำนวนครั้งในการมาเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ให้แต่ละทีมปฏิบัติการ ทำการเบิกได้ 2 ครั้งต่อวัน ซึ่งจะทำให้พนักงานควบคุมการเบิกจ่ายทำงานได้สะดวกขึ้น และหลังจากที่การเบิกวัสดุบรรจุภัณฑ์ในภาคเช้าเสร็จแล้ว พนักงานควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์สามารถทำการ ตรวจสอบเช็คจำนวนวัสดุบรรจุภัณฑ์คงเหลือได้ทันที และหากมีการนำระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้งาน ก็จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น